

Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR

Stanovisko

---

k návrhu Smernice o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, pokiaľ ide o požiadavky na prístupnosť výrobkov a služieb, ktorý Európska komisia predložila 2.12. 2015.

NROZP v SR víta návrh smernice o prístupnosti a podporuje jeho schválenie.

Úvod

Návrh smernice o prístupnosti potvrdzuje záväzok Európskej komisie zlepšiť prístupnosť pre osoby so zdravotným postihnutím v EÚ v súlade s odporúčaniami Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len Výbor) zo septembra 2015. V svojom stanovisku sa NROZP v SR plne stotožňuje so stanoviskami Európskeho fóra zdravotného postihnutia¹ a Európskej únie nevidiacich².

Zmluvné strany Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len „Dohovor“) majú v súlade s jeho článkom 9 povinnosť prijať „príslušné opatrenia, ktoré zabezpečia osobám so zdravotným postihnutím na rovnakom základe s ostatnými prístup k fyzickému prostrediu, k doprave, k informáciám a komunikácii vrátane informačných a komunikačných technológií a systémov, ako aj k ďalším prostriedkom a službám dostupným alebo poskytovaným verejnosti“. EÚ je tak nápomocná členským štátom pri plnení záväzku s cieľom zosúladiť uvedené opatrenia a vyhnúť sa tak roztrieštenosti vnútorného trhu EÚ.

Na tomto mieste by sme radi zdôraznili aj potrebu Európskej únie realizovať ďalšie kroky zamerané na prijatie návrhu smernice o prístupnosti webových lokalít orgánov verejného sektora (KOM (2012)721) a návrhu smernice o vykonávaní

1

<http://cms.horus.be/files/99909/MediaArchive/EDF%20Initial%20response%20European%20Accessibility%20Act%20Feb%202016%20-%20final.pdf>

2

<http://www.euroblind.org/media/position-papers/EUAA-consultation-response-European-Blind-Union-FINAL.pdf>

zásady rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu KOM(2008)426).

Návrh legislatívneho aktu má podobu smernice. Túto možnosť veľmi vítame vzhľadom na to, že ide o právne záväzný legislatívny predpis, ktorým sa zaručí seriózny záväzok členských štátov. Ide o primerané opatrenie na implementáciu záväzkov EÚ v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím v súlade so zmluvami o EÚ a s Dohovorom.

V rámci prípravy finálneho návrhu smernice a jej schvaľovania navrhujeme vláde SR presadzovať tieto odporúčania:

Terminologické poznámky:

V slovenskom preklade smernice sa termín „goods“ respektíve „product“ prekladá slovenským ekvivalentom „výrobok/výrobky“. Vzhľadom na to, že uvedené anglické termíny majú širší význam, ako aj vzhľadom na zaužívanú slovenskú terminológiu odporúčame v kontexte smernice používať pojem „tovar/tovary“. Napriek tomu v našom stanovisku z dôvodu zachovania terminologického súladu s aktuálnym prekladom smernice používame pojem „výrobok/výrobky.“

Rozsah pôsobnosti (Článok 1)

Rozsah pôsobnosti smernice o prístupnosti je potrebné rozšíriť. Článok 114 ZFEÚ, ktorý tvorí právny základ smernice, umožňuje zahrnutie väčšieho množstva výrobkov a služieb.

V tomto prípade máme na zreteli predovšetkým zastavané prostredie, ktoré súvisí s výrobkami a poskytovaním služieb. Zmienka o tomto prostredí sa nachádza len ako „klausula o možnosti rozhodnutia členských štátov“ v článku 3. Je nevyhnutné venovať sa tejto otázke komplexnejšie na základe posúdenia vplyvu, ktoré sa vykonalo ešte pred zverejnením návrhu.

Za prijateľné riešenie považujeme zaviesť povinnosť, na základe ktorej by mali požiadavky na prístupnosť stanovené v smernici spĺňať novopostavené a rekonštruované zastavané prostredia, ktoré súvisia s výrobkami a poskytovaním služieb. V opačnom prípade sa môžu stať fyzicky nedostupnými aj prístupné výrobky a služby, čím dôjde k porušeniu článku 9 Dohovoru a Záverečných poznámok Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len „Výbor“) pre EÚ.

Ďalšou oblasťou, ktorá nie je v smernici pokrytá dostatočným spôsobom, je prístupnosť webových sídiel súkromných spoločností. Hoci elektronický obchod predstavuje jednu z položiek v rámci rozsahu pôsobnosti, webové sídla výrobcov a poskytovateľov služieb sa v smernici nespomínajú. Sme presvedčení, že ich prístupnosť je potrebné zabezpečiť z dvoch dôvodov:

Po prvé, vyhneme sa tak roztrieštenosti právnych predpisov v oblasti prístupnosti v jednotlivých členských štátoch. Táto smernica by podľa nášho názoru mala byť v súlade s návrhom smernice o prístupnosti webových sídiel verejného sektora vrátane verejných služieb bez ohľadu na ich charakter, požiadavka na prístupnosť webových sídiel súkromných spoločností by mala byť povinná, čím by sa zabránilo vytváraniu ďalších medzier v oblasti prístupnosti webov v Európe.

Po druhé, osoby so zdravotným postihnutím majú rovnako ako ostatní spotrebiteľia právo na informované rozhodnutie a následne musia mať možnosť

prístupu k potrebným informáciám pre spotrebiteľov na webových stránkach hospodárskych subjektov aj napriek tomu, že na uvedených stránkach nemusí byť možné realizovať elektronický obchod.

Obrovskú prekážku pre osoby so ZP predstavujú platobné terminály. Tieto terminály nespádajú jednoznačne do rozsahu smernice na rozdiel od samoobslužných terminálov a bankových služieb. Preto je potrebné zaradiť ich do rozsahu pôsobnosti smernice a priradiť im rovnaké požiadavky na prístupnosť, ako je to v prípade ostatných služieb a výrobkov v oblasti IKT.

Privítali by sme objasnenie termínu „koncové zariadenia s vyspelou počítačovou kapacitou v oblasti audiovizuálnych mediálnych služieb určené pre spotrebiteľov“.

V kontexte smernice termín „inteligentný“ znamená, že zariadenie na základe procesora počítača disponuje doplnkovými vlastnosťami. Sme presvedčení, že do rozsahu pôsobnosti smernice by mali byť zahrnuté aj mikrovlnné rúry, práčky, automobily a vykurovacie systémy v domoch, pri ovládaní ktorých sa využíva užívateľské rozhranie inteligentných mobilných telefónov.

Rovnako by sme privítali vymedzenie pojmu „vyspelá počítačová kapacita“. Sme presvedčení, že namiesto termínu „vyspelá“ by bolo prospešnejšie vymedzenie založené na špecifikácii funkčnosti, ako napríklad schopnosť spustiť aplikácie či video na vyžiadanie, interagovať s ďalšími technológiami. Ďalej chceme poznamenať, že z rozsahu pôsobnosti smernice by sa tak vylúčili rádiá bez „vyspelej počítačovej kapacity“.

Do rozsahu pôsobnosti smernice by mali okrem bankomatov patriť aj takzvané POS terminály. V súčasnosti sa v Európe používajú častejšie ako bankomaty a vykonáva sa prostredníctvom nich oveľa viac finančných transakcií.

Vymedzenie pojmov (Článok 2)

V návrhu sa uvádza, že smernica bude prospešná pre „osoby s funkčnými obmedzeniami“ a osoby so zdravotným postihnutím.

Z vymedzenia týchto pojmov však nie je zrejmé, na základe čoho sú „funkčné obmedzenia“ klasifikované ako dočasné a ako sa tento pojem líši od pojmu osoby so zníženou schopnosťou pohybu, ako je používaný v iných právnych predpisoch EÚ.

Potrebné je vymedziť aj pojem „poskytovateľ služieb“. Tento pojem už síce je vymedzený v smernici o službách, avšak vzhľadom na to, že táto smernica nepokrýva všetky služby vymenované v smernici o prístupnosti, ako napríklad bankové služby, či audiovizuálne mediálne služby, zastávame názor, že je potrebné vymedzenie pojmu pre potreby tejto smernice.

Niektoré vymedzenia, ako napríklad „webová lokalita“, smernica neobsahuje vôbec; takéto vymedzenie služby by malo obsahovať obsah a služby poskytované tretími stranami, mobilné a jazykové verzie webovej lokality a časti webovej lokality, ktoré nemožno jednoduchým spôsobom identifikovať ako také, sú však podstatné na vykonanie určitej úlohy, ako napríklad platobný mechanizmus, ktorý má odlišnú webovú adresu, avšak je považovaný za súčasť webovej lokality.

Obsah musí zostať prístupným aj v prípade inovácie technológie. Preto by sme privítali, keby smernica obsahovala aj túto požiadavku.

Požiadavky na prístupnosť (Článok 3)

Je potrebné zaručiť, aby boli požiadavky na prístupnosť komplexnejšie a podrobnejšie rozpracované v prílohách návrhu, a to tak, aby spĺňali potreby všetkých osôb so zdravotným postihnutím. Je nevyhnutné, aby sa požiadavky na prístupnosť zo strany členských štátov dôkladne a pravidelne preskúmavali.

V smernici sa uvádza, že členské štáty sa môžu rozhodnúť, či zastavané prostredie, ktoré súvisí s poskytovaním výrobku či služby bude spĺňať požiadavky na prístupnosť. Zastávame názor, že zastavané prostredie súvisiace s prístupným výrobkom či službami musí spĺňať požiadavky na prístupnosť. V opačnom prípade sa stáva samotný výrobok či služba pre osoby so zdravotným postihnutím neprístupnou.

Povinnosti výrobcov (Článok 5), Splnomocnení zástupcovia (Článok 6), Povinnosti dovozcov (Článok 7), Povinnosti distribútorov (Článok 8)

Na základe článku 5, ods. 9. by mali výrobcovia poskytnúť informácie a dokumentáciu potrebné na preukázanie prvkov prístupnosti výrobku „na základe zdôvodnenej žiadosti kompetentného vnútroštátneho orgánu“. Uvedené informácie a dokumentáciu musia výrobcovia poskytnúť ihneď a bez odôvodneného vyžiadania kompetentným orgánom.

Rovnako považujeme za potrebné poznamenať, že v prípade technického progresu výrobkov dochádza k situácii, že výrobok sa považuje za prístupný aj v tom prípade, ak zostanú prístupnými len jeho základné prvky, nie však pokročilejšie funkcie.

Zásadná zmena a neprimeraná záťaž (Článok 12)

Charakteristiky „zásadná zmena“ a „neprimeraná záťaž“ je potrebné dôkladne vyhodnocovať a zabezpečiť, aby ich využívaním nevznikla medzera umožňujúca obchádzať požiadavky na prístupnosť. Je potrebné jasnejšie vymedzenie pojmov „zásadná zmena“ a „neprimeraná záťaž“, ako aj spôsobu realizácie konkrétnych analýz v praxi.

Jednou z možností posilnenia korektného preskúmania navrhovaných výnimiek by mohol byť štruktúrovaný dialóg medzi organizáciami osôb so zdravotným postihnutím a orgánmi dohľadu nad trhom. To by zaručilo zavedenie primeraných zásad hodnotenia výnimiek a ich jednotnosť.

Navyše, Výbor OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím vo svojom všeobecnom komentári č. 2 (2014) uviedol, že zásadne nesúhlasí s pojmom neprimeraná záťaž. Uvádza sa v ňom, že „povinnosť zaviesť prístupnosť je bezpodmienečná, teda, že zaviazaná entita nesmie opomenutie zabezpečenia prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím ospravedlniť neprimeranou záťažou.“

Kritériá na meranie neprimeranosti záťaže sa týkajú veľkosti hospodárskych subjektov. Hospodárske subjekty teda musia preukázať snahu o splnenie požiadaviek na prístupnosť len v tom prípade, keď dosiahnu určitú veľkosť. Kritérium „veľkosť podniku“ nepovažujeme za dostačujúce na poskytnutie výnimky. V článku 12, odsek 3, písmeno (a) sa však uvádza opak. Preto navrhujeme odstrániť slovo „veľkosť“.

Posúdenie splnenia kritérií prístupnosti samotným hospodárskym subjektom, o ktorom sa píše v článku 12, odsek 5, si vyžaduje zodpovedný prístup, aby spotrebiteľia mali istotu, že posudzovaný výrobok skutočne spĺňa požiadavky prístupnosti. Navrhujeme zaviesť podobný systém, ako využíva Oddiel 508 rehabilitačného zákona (Section 508 of the Rehabilitation Act) USA. Ide o takzvanú šablónu prístupnosti, ktorá sa aplikuje na konkrétne výrobky či služby, a výsledkom je splnenie či nesplnenie požiadaviek na prístupnosť.

Predpoklad zhody (Článok 13) a Spoločné technické špecifikácie (Článok 14)

Na procesoch štandardizácie sa často zúčastňujú a o štandardizácii obvykle rozhodujú len zástupcovia výrobcov, čo môže viesť k neprístupnosti výrobkov pre osoby so zdravotným postihnutím. Do procesu zavádzania prístupnosti je potrebné zahrnúť ako nástroj aj štandardizáciu. Štandardizácia by však mala mať inkluzívnejší charakter a zapájanie organizácií OZP do celého procesu by malo byť čo najjednoduchšie.

Všeobecné zásady označenia CE v prípade výrobkov (Článok 16)

Označenie CE v prípade výrobkov má isté riziká, ktoré môžu narušiť účinnosť smernice o prístupnosti. Toto označenie sa v prvom rade týka výrobkov, nie však služieb (viď článok 18 zhoda služieb), takže nezahŕňa v rámci navrhovanej smernice všetko. Je potrebné zaviesť schému zhody, podobne ako je to v prípade označenia CE pri výrobkoch, aj pre služby.

Po druhé, o označení rozhodujú samotní výrobcovia, neprideluje ho nezávislý orgán. Znamená to, že výrobca označí svoj výrobok označením CE a orgán dohľadu nad trhom má možnosť ho skontrolovať až následne. Môže tak dôjsť k situácii, že neprístupný výrobok sa už dostane na trh a až následne sa zistí, že nespĺňa požiadavky prístupnosti.

V súvislosti so žiadosťou o označenie CE pre výrobky podniku, v prípade zdravotného hľadiska a bezpečnosti, nie sme si vedomí existencie výnimiek na základe veľkosti alebo zdrojov podniku. Ak výrobca žiada o označenie CE, všetky podmienky by mali byť rovnaké a prístupnosť by sa z nich nemala vylučovať.

Okrem toho označenie CE sa využíva aj pri neprístupných výrobkoch – ako má spotrebiteľ vedieť rozlišovať medzi starými výrobkami a novými, pri ktorých sa už v rámci označenia zahŕňa aj dodržanie požiadaviek na prístupnosť?

Navrhujeme zaviesť osobitné označenie, ktoré sa bude spájať výlučne s prístupnosťou.

Tiež nie je zrejmé, do akej miery musí výrobok spĺňať požiadavky smernice, aby mohol mať označenie CE. Bude prístupný pre osoby so všetkými druhmi postihnutia, alebo len pre niektoré? Toto hľadisko je pre riadne fungovanie smernice potrebné ozrejmiť.

Dohľad nad trhom v prípade výrobkov (Článok 17)

Keďže osoby so zdravotným postihnutím a ich reprezentatívne organizácie predstavujú koncových užívateľov výrobkov a služieb, je dôležité, aby boli zahrnutí do procesu dohľadu nad trhom.

Podľa článku 17, odseku 3 sú výnimky z povinnosti poskytnúť informácie povolené „z dôvodov dôvernosti“. Túto výnimku možno zneužiť, nakoľko informácie o výrobkoch možno ľahko vyhlásiť za citlivé z obchodného hľadiska, minimálne v štádiu ich vývoja. Výnimky by však nemali byť povoľované v čase, kedy je už výrobok na trhu.

Orgány dohľadu nad trhom by mali spotrebiteľom a ďalším zainteresovaným stranám umožniť predkladať informácie o výrobkoch a službách, ktoré potenciálne nespĺňajú požiadavky na prístupnosť. Mali by sa zaviesť účinné postupy vybavovania sťažností, ktorých súčasťou by bol aj predpokladaný záväzok orgánov dohľadu nad trhom sledovať hospodárske subjekty v súvislosti s týmito sťažnosťami. Uvedený postup by viedol k účinnejšiemu dohľadu nad trhom.

Súlady služieb (Článok 18)

V súčasnosti nie je možné osvedčiť, že určitá služba spĺňa požiadavky na prístupnosť v súlade s navrhovanou smernicou. Nepožaduje sa technická dokumentácia ani oznamovacia povinnosť voči príslušnému orgánu dohľadu nad trhom, ako je to v prípade výrobkov. Aby mohli spotrebiteľia rozlíšiť prístupné služby, navrhujeme zaviesť nové označenie, ktoré by bolo znakom splnenia požiadaviek na prístupnosť. Kontroly by sa vykonávali na výberovej vzorke, čím by sa podporilo úsilie poskytovateľov o dodržiavanie stanovených požiadaviek. Okrem toho by bolo potrebné zaručiť, že poskytovatelia služieb podstúpia potrebnú prípravu v oblasti požiadaviek na prístupnosť pre všetky osoby so zdravotným postihnutím vrátane osôb s intelektuálnym či psychosociálnym postihnutím. Vynikajúcim prostriedkom takejto prípravy budú práve osoby so zdravotným postihnutím prostredníctvom svojich reprezentatívnych organizácií.

Požiadavku v smernici „pravidelne aktualizovať primerané postupy“ nepovažujeme za dostačujúcu. Je potrebné jasnejšie vymedziť harmonogram a spôsob kontroly plnenia požiadaviek na prístupnosť služieb. Uvedená kontrola by sa tiež mala vykonávať v spolupráci s OZP a ich reprezentatívnymi organizáciami.

Postup zaobchádzania s výrobkami, ktoré predstavujú riziko v súvislosti s prístupnosťou na vnútroštátnej úrovni (Článok 19) a Ochranný postup Únie (Článok 20)

Znenie „výrobky, ktoré predstavujú riziko v súvislosti s prístupnosťou“ nie je vhodné, ak nejde o bezpečnostné riziko. Je vhodnejšie použiť znenie „výrobky, ktoré nespĺňajú požiadavky na prístupnosť“. Vyhneme sa tak zámene s ustanoveniami v oblasti bezpečnosti.

Uplatniteľnosť požiadaviek na prístupnosť vo vzťahu k iným aktom Únie (Článok 21)

V tomto článku sa podrobne rieši vzťah smernice so smernicou o verejnom obstarávaní, nariadením o štrukturálnych fondoch, nariadením o službách vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave (železnice) a nariadením o usmerneniach Únie pre rozvoj transeurópskej dopravnej siete (železničná doprava). V článku sa nešpecifikuje, do akej miery sa smernica týka ďalších legislatívnych aktov, napríklad nariadenia o technických špecifikáciách

interoperability týkajúcich sa prístupnosti železničného systému Únie pre osoby so zdravotným postihnutím a osoby so zníženou pohyblivosťou.

Postup výboru (Článok 24)

V tomto článku sa uvádza, že Komisii pomáha výbor v zmysle nariadenia EÚ č. 182/2011. Podľa nášho názoru je nevyhnutné, aby zahŕňal a prezentoval názory a záujmy osôb so zdravotným postihnutím a ich organizácií. Zaujímá nás skutočnosť, akým spôsobom bude tento výbor pracovať.

Presadzovanie právnych predpisov (Článok 25)

Zahrnutie mechanizmu presadzovania právnych predpisov predstavuje mimoriadne dôležitý a významný prvok návrhu smernice o prístupnosti.

Členské štáty by mali orgánom dohľadu nad trhom poskytnúť právomoci a prostriedky na monitorovanie a presadzovanie správneho uplatňovania smernice.

Sankcie (Článok 26)

Na posilnenie tohto hľadiska je potrebné vynaložiť dostatočné prostriedky na vymáhanie sankcií. Vybraté finančné prostriedky by sa mali využívať na ďalšie opatrenia v oblasti prístupnosti. Sankcia by nemala byť výhodnejším riešením pre hospodárske subjekty, ako splnenie požiadaviek smernice na prístupnosť svojich výrobkov.

Z textu smernice tiež nie je zrejmé, aké opatrenia prijme Európska komisia v prípade, že členské štáty nebudú konať v súlade s pravidlami týkajúcimi sa sankcií a nezavedú účinný systém na ich výber a presadzovanie.

Transpozícia (Článok 27)

Termín začiatku uplatňovania ustanovení smernice šesť rokov po jej vstúpení do platnosti považujeme za príliš dlhý. Vzhľadom na to, že väčšina výrobkov a služieb, ktorých sa predmetná smernica dotýka, sú z oblasti IKT, ich vývoj prebieha veľmi rýchlym tempom a majú relatívne krátku životnosť, navrhujeme progresívnejšiu lehotu na transpozíciu smernice, ktorá sa prispôsobí životnému cyklu výrobkov či služieb.

Je potrebné zohľadniť aj možné rozšírenie rozsahu pôsobnosti smernice na zastavané prostredie súvisiace s dodávaním výrobkov a služieb; v tomto prípade je odôvodnená dlhšia lehota na transpozíciu.

Správa a preskúmanie (Článok 28)

V smernici sa stanovuje požiadavka o predkladaní správy o uplatňovaní smernice po piatich rokoch a následne každých päť rokov.

Toto obdobie považujeme za príliš dlhé a vzhľadom na rýchly vývoj mnohých výrobkov a služieb je potrebné skrátiť ho na tri roky.

V bode č. 3 sa uvádza: „V správe Komisie sa zohľadnia stanoviská zainteresovaných hospodárskych subjektov a príslušných mimovládnych organizácií vrátane organizácií zastupujúcich osoby so zdravotným postihnutím a staršie osoby.“

NROZP chce upozorniť na uvedenie poradia zúčastnených strán v texte. Na prvom mieste sú hospodárske subjekty, ďalej MVO a nakoniec organizácie zastupujúce osoby so zdravotným postihnutím a staršie osoby. Smernica je zameraná na zlepšenie prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím a zároveň na odstránenie prekážok na jednotnom trhu. Z uvedeného dôvodu je potrebné zmeniť poradie a v prvom rade uviesť osoby so zdravotným postihnutím a staršie osoby, ako aj ich reprezentatívne organizácie a až potom ostatné zúčastnené strany.

Prílohy

Príloha I

Všeobecné poznámky k Prílohe I:

Príloha I by mala obsahovať podrobnejšie špecifikácie výrobkov a služieb. Z uvedeného dôvodu je potrebné objasniť a spresniť jej znenie.

Považujeme za dôležité medzi požiadavky na funkčnosť zaradiť okrem prístupnosti aj pojem použiteľnosť. Uznávame, že tento pojem môže z dôvodu svojej subjektívnosti, spôsobiť isté ťažkosti. Ide predovšetkým o použiteľnosť webových sídiel, ktoré síce môžu byť prístupné a v súlade s pravidlami WCAG, avšak v praxi nepoužiteľné.

V Prílohe v súvislosti s webovými sídlami, dokonca aj v prípade bankových služieb poskytovaných prostredníctvom mobilných zariadení zjavne chýba pojem mobilná aplikácia. V súčasnosti sú mnohé služby a informácie dostupné stále vo väčšej miere prostredníctvom mobilných aplikácií, preto považujeme zahrnutie tohto pojmu za mimoriadne dôležité.

Z hľadiska vymedzenia pojmov sa už v samotnej smernici (v jej článku 2) nachádzajú dve opomenutia, v dôsledku ktorých je zložitá interpretovať znenie ustanovení v Prílohe I.

V smernici sa nevymedzuje pojem „webové sídlo“, rovnako ani pojem „online aplikácia“.

V Prílohe I sa tiež uvádza, že výrobok alebo služba „musia byť prístupné prostredníctvom viac než jedného zmyslového kanála“. Tento prístup podporujeme za predpokladu, že predmetný výrobok či služba musia byť prístupné v plnej miere prostredníctvom každého z kanálov. Presadzujeme testovania z hľadiska používateľov.

Štandardy by mali slúžiť ako nástroje na vyhodnocovanie požiadaviek prístupnosti v súlade s touto smernicou. Preto je potrebné dôrazne žiadať normalizačné orgány, aby v rámci vývoja a aktualizácie zakomponovali do štandardov požiadavky na prístupnosť, ktoré sú v rozsahu pôsobnosti tejto smernice.

Oddiel II

Ako sme už uviedli v poznámkach k článku 2, k pojmom vnímateľnosť, zrozumiteľnosť a ovládateľnosť je potrebné doplniť aj pojem robustnosť.

Oddiel III

Je treba mať na zreteli, že samoobslužné terminály: bankomaty, automaty na výdaj lístkov a odbavovacie zariadenia poskytujú nielen informácie prostredníctvom displejov, ale aj výstupy. Sú to napríklad vytlačené lístky alebo letenky, ktoré slúžia ako vstup pre ďalší systém či službu. Je nevyhnutné, aby uvedené výstupy boli prístupné, respektíve, aby sa informácie/povolenia, ktoré sú ich obsahom, poskytovali alternatívnym, prístupným spôsobom.

V tomto oddiele sa uvádzajú webové sídla, ktoré spadajú pod telefonické služby. Zastávame názor, že je mimoriadne dôležité aktualizovať terminológiu a používať pojem „digitálne produkty“. Do kategórie webové sídla spadajú okrem klasických, aj responzívne a mobilné webové stránky. Do uvedenej kategórie je potrebné zahrnúť aj mobilné aplikácie.

Oddiel VII

V smernici nie je vymedzený pojem elektronická kniha. Nie je zrejmé, či sa pod „službami“ majú na mysli samotné elektronické knihy a pod „výrobkami“ hardvér, ako napríklad Kindle.

Ak sa pod „výrobkom“ v návrhu smernice rozumie obsah elektronickej knihy a čítací systém, potom „služby“ týkajúce sa tohto výrobku môžu súvisieť so systémami poskytujúcimi možnosť nájsť, vyhľadávať, kupovať/požičiavať, nadobudnúť a manažovať „vlastníctvo“ obsahu. Uvedené skutočnosti si vyžadujú objasnenie.

Vypracovali: RNDr. Branislav Mamojka, CSc. a Mgr. Michaela Hajduková

V Bratislave, 10. 2. 2016